

ÅRET 2003 - 2004

2004 vil gå over i skovhistorien som året hvor Danmark fik en ny og friere skovlov.

Loven giver skovejerne større muligheder for at udvikle deres skov hvilket er godt både for ejerne og for variationen af skovene.

Desværre ser det stadig ud til at skovejerne ikke bliver i stand til at udnytte de nye muligheder.

Økonomien i dansk skovbrug er ikke bæredygtig, og det hæmmer al udvikling. Der er hverken personale, tid eller penge til omhyggelige hensyn til naturen, til friluftslivet eller til fremtidens træproduktion. Dermed forhindres fx naturnær skovdrift i masser af skove.

Derfor er skovenes katastrofale økonomi ikke kun et problem for skovejerne, men for hele samfundet.

Politikerne er klar over situationen, men har endnu ikke gjort noget ved den.

Skovforeningens vigtigste opgaver i den vanskelige situation er:

- at fastholde politikerne på at de skal gøre deres for skovenes bæredygtighed. Fx er det kun i Danmark at skovene brandskattes når de taber penge. Og tabene i de private skove er fortsat omkring 1 million kr om dagen.
- at hjælpe skovbruget med den faglige udvikling som også er en nødvendig vej ud af krisen: Udvikling af nye markeder for træet og udvikling af andre indtægter end træ.
- at øge resten af Danmarks forståelse for skovbrugets vilkår og produktion.

...men vort arbejdsprogram er længere endnu. Denne årsberetning beskriver de fleste og de vigtigste af vore aktuelle sager.

**Lars Wilhjelm
DANSK SKOVFORENING**

INDHOLD

POLITIK	4
NY SKOVLOV.....	5
Erstatning for indgreb i skovdriften.....	5
Problemer i den nye skovlov.....	5
NY NATURBESKYTTELSESLOV.....	6
Nye adgangsregler.....	6
Fredningsprocedurene.....	6
NATURFORVALTNING.....	6
Miljømålslov.....	6
Nationalparker.....	6
ERSTATNINGER.....	7
Kompensationsarbejdsgruppen.....	7
Beregning af erstatninger.....	7
BRUG AF TRÆ FOR MILJØET.....	7
Regeringens klimastrategi.....	7
Træindustrien angriber fortsat biomassehandlingsplanen.....	7
LANDBRUGSLOVGIVNINGEN.....	8
Lov om landbrugsejendomme.....	8
Lov om drift af landbrugsjorder.....	8
Diskrimination af yngre skovbrugere.....	8
SKAT PÅ SKOV.....	9
Ejendomsskat.....	9
Merhugstfradrag.....	9
Fradrag for tilplantning.....	9
INTERNATIONAL SKOVPOLITIK.....	10
Betaling for bløde værdier via EU ?.....	10
Skovene bør med i en EU-forfatning.....	10
SKOVBRUG	11
ANDRE INDTÆGTER END TRÆ.....	12
Ny markedsinformation til medlemmerne.....	12
Jagt og vildt.....	12
Bygninger.....	13
CERTIFICERING.....	13
PEFC vokser over hele verden.....	13
PEFC vokser i Danmark.....	13
MEDLEMSSERVICE.....	14
Råd og vejledning til skovejere.....	14
Medlemsmøder.....	14
Forsikringstilbud.....	14
Nemmere regnskabsskemaer.....	14

INFORMATION	15
PRESSE	16
Den store dårlige historie	16
De gode historier	16
SKOVEN I SKOLEN	17
Udeskole er det nye columbusæg	17
Stigende behov for skoleskove	17
Fakta om Skoven i Skolen	17
TRÆ ER MILJØ	18
AKTIVITETSBASERET FORMIDLING	18
Arrangementer i private skove	18
Naturvejledning	18
Skovens Dag	18
WWW.SKOVFORENINGEN.DK	19
TIDSSKRIFTER	20
Skoven og Skoven-Nyt	20
DST (Dansk Skovbrugs Tidsskrift)	20
PUBLIKATIONER	20
Vandretursfoldere	20
Voksenbog til Skovens Dag	20
 TRÆ-MARKEDET	 21
LØVTRÆ	22
Danmark	22
Udlandet	23
NÅLETRÆ	24
Danmark	24
Udlandet	25
DANSKE SKOVES HANDELSKONTOR A/S	25
Træmarkedsmøde i Sorø	25
 DANSK SKOVFORENING	 26
SKOVFORENINGENS INDTÆGTER	27
Medlemmer	27
SKOVFORENINGENS ORGANISERING	28
Handelsudvalget og skovkredsene	28
Eksterne råd og udvalg	28
Internationalt samarbejde	28
STRATEGI	28

POLITIK

De overordnede mål for Skovforeningens politiske arbejde er:

- At sikre skovbruget bæredygtige økonomiske rammebetingelser. I flere år har dansk skovbrug ikke været økonomisk bæredygtigt.
- At sikre skovbrugets handlefrihed og at sikre ansvaret for skovens drift hos skovejeren. I årtier har stadig flere og ofte modsatrettede interesser udenfor skovbruget søgt indflydelse også på de private skoves drift.

NY SKOVLOV

Den nye skovlov ventes at træde i kraft 1. oktober 2004.

Loven vil medføre mere frihed til skovejerne på en række punkter, og Skovforeningen fik afværget den værste katastrofe: Erstatningsfri indgreb i driften af habitat- og fuglebeskyttelsesområder.

Men der er også problemer i lovforslaget.

Skovforeningen er generelt godt tilfreds med den skovlov som Folketinget ventes at vedtage inden sommerferien. Især den større frihed i dyrkningen af skovene er et plus.

Når loven er vedtaget vil Skovforeningen orientere medlemmerne grundigt om indholdet, mulighederne og problemerne.

Erstatning for indgreb i skovdriften

En alvorlig krise opstod i efteråret 2003 da Regeringen i sit første udkast til ny skovlov og ny naturbeskyttelseslov foreslog erstatningsfri indgreb i skovdriften. Der var tale om løvtræbinding og krav til pleje i de internationalt beskyttede habitat- og fuglebeskyttelsesområder (såkaldte NATURA 2000-områder).

Regeringen støttede sig til en juridisk vurdering fra Kammeradvokaten og Justitsministeriet som begge mente at sådanne indgreb kunne gennemføres uden erstatning til skovejerne.

Skovforeningen protesterede kraftigt med disse argumenter:

- Erstatningsfri indgreb er uacceptabelt og ødelægger tilliden og fremtidigt samarbejde mellem lodsejerne og samfundet om naturbeskyttelsen.
- Erstatningsfri indgreb i NATURA 2000-områder er i lodret modstrid med den daværende regerings løfte som blev givet da de første habitatområde blev udpeget i 1995.
- Det er forkert at de foreslåede indgreb juridisk skulle kunne gennemføres uden erstatning til skovejerne.

Til vor store glæde fjernede Regeringen derefter alle erstatningsfri indgreb i sit forslag til Folketinget i januar 2004. Det skete også i Naturbeskyttelsesloven (se side 6).

Det lover godt, både for beskyttelsen af NATURA 2000-områder og for naturbeskyttelsen generelt i Danmark, at erstatningsfri indgreb blev taget af bordet.

Læs mere om erstatninger side 7.

Problemer i den nye skovlov

Skovforeningen arbejder videre med en række problemer i Regeringens lovforslag i håb om forbedringer. For eksempel:

- *Økonomien mangler i lovens formål*
Skovloven er skovbrugets grundlov. Og en bæredygtig økonomi er forudsætningen for at også naturbeskyttelsen og friluftslivet i skovene er bæredygtige. Alligevel nævner skovlovens formål ikke skovbrugets økonomi selvstændigt. Det må laves om.
- *Tilskuddene er under pres på finansloven*
Sikringen af Natura 2000-områderne bliver dyr. Regeringen vil derfor nedprioritere skovlovens øvrige tilskudsområder så længe der skal indgås aftaler om sikring af Natura 2000-områder. Det kan blandt andet ramme tilplantningen med løvtræ, og det vil få konsekvenser for fremtidens træartsfordeling i Danmarks skove. Skovforeningen foreslår at de begrænsede midler der tildeles skovbruget, bliver brugt på de eksisterende skove og ikke på etablering af nye.
- *Forbudt at bygge til det voksne friluftsliv*
Der kommer bedre muligheder for at etablere arbejdsskure, skovbørnehaver, spejderhytter og andet byggeri der særligt tilgodeser unges friluftsliv. Men jagtthytter og andet byggeri for det voksne friluftsliv bliver det stadig forbudt at opføre. Det giver ingen mening.
- *Diskrimination af rekreative anlæg i private skove*
Det bliver generelt lettere at etablere anlæg for friluftslivet i offentlige skove end i private. Det er en meningsløs diskrimination af både befolkningen i områder med overvejende privat skov og af de private skovejere.
- *Adgang uden retskendelse*
Lovforslaget giver myndighederne adgang til kontor og bolig i kontroløjemed - uden retskendelse. Det er helt uacceptabelt. Hvis der er mistanke om ulovligheder og myndighederne har behov for at tvinge sig til adgang til lokaler - og det er sjældent - så må der kræves en retskendelse efter retsplejelovens regler.

NY NATURBESKYTTESLOV

Den nye naturbeskyttelseslov ventes at træde i kraft 1. oktober 2004.

Skovforeningen har koncentreret indsatsen på NATURA 2000-beskyttelsen, adgangsreglerne og fredningsprocedurerne – og er overvejende tilfreds med det resultat som tegner sig.

I 2003 foreslog Regeringen erstatningsfri indgreb i driften af NATURA 2000-områder i det åbne land, ligesom i skovene (se side 5).

Efter Skovforeningens arbejde kom erstatningerne senere ind i skovloven – og dermed også i naturbeskyttelsesloven.

Nye adgangsregler

Den nye naturbeskyttelseslov gennemfører adgangsforslaget fra 2002 mellem miljøministeren, Skovforeningen, landbrugets organisationer, Naturfredningsforeningen og Friluftsrådet.

Dermed er 4 års arbejde med at sikre en afbalanceret løsning på adgangsspørgsmålet ved at slutte af. Skovforeningen er tilfreds med resultatet.

De nye adgangsregler bliver fulgt op med nye skilte og informationskampagner overfor både lodsejere og befolkningen. De minimale ændringer for skovene vil sandsynligvis medføre at skovskiltene revideres med et klistermærke.

Skovforeningen deltager i opfølgningen.

Fredningsprocedurerne

Procedurerne ved fredninger bliver ændret, og nogle af Skovforeningens ønsker er tilgodeset:

- Varigheden af en fredningssag begrænses ved at fredningsnævnene kun én gang kan forlænge sagsbehandlingen med 2 år til i alt 4 år.
- Et fredningsforslag får kun retsvirkning med det samme hvis det udtrykkeligt nævnes i forslaget hvilke elementer der skal have øjeblikkelig virkning.

Men Skovforeningen er ikke kommet i mål på alle punkter, og vi arbejder videre på disse:

- Varigheden af en fredningssag er ikke begrænset hvis det er sagsrejseren der holder sagen kørende med 2-årige forlængelser.
- Et fredningsforslag skal nu også indeholde et overslag over omkostningerne – og det er godt. Men det er uacceptabelt at det er sagsrejseren der skal lave overslaget fordi overslaget får afgørende betydning for myndighedernes behandling af sagen.
- Det burde være en selvfølge at det offentlige får mulighed for at prioritere mellem alle påtænkte fredninger. Men det er ikke tilfældet nu, selv om der ligger overslag over omkostningerne for hver enkelt sag.
- Erstatninger beregnes stadig ikke fuldt og helt, det vil sige med renters rente. Og som rente bruges stadig kun diskontoen.

NATURFORVALTNING

Miljømålslov

Regeringen har foreslået en miljømålslov der skal gennemføre dele af EUs vandramme-, habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiver i dansk ret.

Amterne bliver ansvarlige for planlægningen og gennemførelsen af indsatsen, dog er Skov- og Naturstyrelsen fortsat ansvarlig på fredskovspligtige og skovbevoksede arealer. Der er endnu ikke foreslået nye virkemidler for indsatsen.

Den sammensatte myndighedskompetence er besværlig for skovejerne – både i hverdagen og når der skal laves aftaler med myndighederne. Skovforeningen søger at få myndighederne til at samarbejde for at minimere skovejernes gener.

Nationalparker

Miljøministeren har udpeget 7 områder til pilotprojekter for etablering af nationalparker i Danmark.

Skovforeningen har repræsentanter i flere af de styregrupper som følger projekterne. Desuden er Skovforeningen repræsenteret i den nationale følgegruppe som blandt andet skal sikre et ensartet grundlag hvis nationalparkerne senere skal realiseres mere permanent.

For Skovforeningen er det afgørende at nationalparker baseres på frivillighed og størst mulig forankring i lokalsamfundet. Vor opgave bliver nu at afklare de muligheder og problemer som Nationalparkerne kan give skovejerne.

ERSTATNINGER

Kompensationsarbejdsgruppen

En arbejdsgruppe nedsat af Miljøministeren anbefaler at der skal udbetales erstatning for fremtidige arealreguleringer der medfører tab for ejeren.

Erstatningen skal svare til den nedgang i ejendommens handelsværdi som indgrebet indebærer. Det er samme princip som bruges ved fredninger og andre former for ekspropriationer.

Denne erstatning anbefales ud fra en rimelighedsbetragtning - også når indgrebet ikke er en ekspropriation i Grundlovens forstand.

Arbejdsgruppen har endnu ikke afgivet rapport.

Skovforeningen har deltaget i arbejdet, og vi forventer et tilfredsstillende resultat.

Beregning af erstatninger

Skovforeningen forbereder et forslag til fremtidens beregning af erstatninger.

Når samfundet regulerer ejendomsretten, skal ejerne have erstatning. Det gælder fx for ekspropriationer og fredninger.

Udgangspunktet er at ejerens tab skal erstattes. Men tabet kan ikke længere beregnes blot ud fra ejendommens driftsøkonomiske potentiale idet fx skovens handelsværdier er langt større.

Skovforeningen har nedsat en arbejdsgruppe der skal foreslå modeller for hvordan man i fremtiden bør beregne ejendommens reelle økonomiske tab og dermed den nødvendige erstatning ved samfundets indgreb.

BRUG AF TRÆ FOR MILJØET

Regeringens klimastrategi

Regeringen fremlagde sin klimastrategi i 2003. Skovforeningen svarede ved at understrege skovbrugets og træets positive egenskaber for klimaet og for Danmarks internationale forpligtigelser i CO₂-udledningen. Vi pegede på:

- Øget anvendelse af træ i byggeriet
- Fortsat eller øget anvendelse af energi til kraftvarmeproduktion
- Energimæssig udnyttelse af brugt papir
- Skovrejsning

Træindustrien angriber fortsat biomassehandlingsplanen

Biomassehandlingsplanen er efterhånden fuldt gennemført. Den sikrer afsætning af blandt andet træflis og energitræ, typisk fra førstegangstyndinger og hugstaffald.

Men træindustrien angriber fortsat biomassehandlingsplanen for at den skulle medføre afbrænding af konstruktions- og emballagetræ.

Skovforeningen har sammen med andre af skovbrugets aktører dokumenteret at dette ikke er tilfældet, og at skovbruget er i stand til at levere det normale volumen til danske savværker på normale markedsbetingelser.

Vi regner ikke med at der bliver ændret i biomassehandlingsplanen.

LANDBRUGSLOVGIVNINGEN

En ny landbrugslovgivning er på vej.

Nogle af den gamle landbrugslovs urimeligheder overfor skovbruget forbedres, men der er stadig uløste problemer.

De nye landbrugslove ventes vedtaget af Folketinget inden sommerferien. Den 28. april indgik regeringen, Kristendemokraterne og Dansk Folkeparti forlig med dette indhold:

Lov om landbrugsejendomme

- **Lettere at ophæve landbrugspligt på fredskovspligtige arealer.**
Arealgrænsen for at få ophævet landbrugspligten på fredskovspligtige arealer nedsættes fra 35 til 20 ha. Som noget nyt tillades det at regne åbne ubevoksede arealer med til arealkravet hvis arealerne indgår som en naturlig del af skoven.
Denne liberalisering er et ønske fra Skovforeningen, og vi er meget tilfredse med at den gennemføres. Vort mål er dog stadig helt at fjerne dobbeltbindinger med landbrugs- og fredsskovspligt fra lovgivningen.
- **Urimeligt stram bopælspligt**
Hvis en ejendom med både landbrug og skovbrug er noteret med de to driftsgrene som selvstændige ejendomme, skal bopælspligten som hovedregel opfyldes på landbrugsejendommen.
Reglen tjener ikke noget formål. Skovforeningen har foreslået at bopælspligten på en landbrugsejendom kan opfyldes ved at bo i en skovejendom der drives sammen med landbrugsejendommen.
Skovforeningens forslag er kun delvist imødekommet i lovbemærkningerne.

Lov om drift af landbrugsjorder

- **God beskyttelse imod § 3**
Hvis en lodsejer anmelder at han etablerer en halvkultur eller lader et areal ligge udyrket hen, kan han inden 15 år genopdyrke arealet, også selv om det har opnået en tilstand der ellers ville medføre beskyttelse efter § 3 i naturbeskyttelsesloven.
Det er en god regel der beskytter lodsejere imod at blive fanget af § 3 når naturen udvikler sig.

- **Urimelige regler om rydningspligt.**
Alle arealer skal holdes fri for opvækst af træer og buske. Dels af naturhensyn, dels for at lette senere opdyrkning. Undtaget fra rydningspligten er bestående ikke-lysåben natur, skov, anden lovlig beplantning samt opvækst der vil være for stor en byrde for ejeren at rydde.
Etablering af skov og anden beplantning på mere end 0,5 ha skal anmeldes til amtet. Meningen er at forhindre at ejeren ellers kan omgå rydningspligten ved at påstå at der skal være skov på arealet.
Disse regler er urimeligt formynderiske og selvmodsigende: Naturlig tilgroning bliver en lovlig metode i den nye skovlov, og landbrugsloven tillader etablering af skov på hele det landbrugspligtige areal.
- **Skal store haver opdyrkes?**
Haver under 2 ha er undtaget fra lovens krav om at jord skal anvendes jordbrug. Men det er uklart hvornår haver og parker større end 2 ha også kan undtages fra dyrkningspligten. Denne usikkerhed bør fjernes så ingen haver eller parker har dyrkningspligt.
- **Loven inddrager frijorder**
Loven kommer også til at gælde frijorder, altså jord der hverken er pålagt landbrugspligt eller fredskovspligt. Det er ikke rimeligt. Fx pålægges rydningspligt på arealet.

Diskrimination af yngre skovbrugere

Skovbrugere bliver diskrimineret når der ydes lån til yngre jordbrugere.

Skovforeningen har ikke kunnet få reglerne ændret endnu.

Hvis man køber en landbrugsejendom og har den rigtige alder, har man adgang til et favorabelt lån til yngre jordbrugere, et såkaldt YJ-lån. Men der er et kriterium mere som er groft diskriminerende:

Man skal også være landbrugsuddannet. En skovbrugsuddannelse duer ikke, selv om den kvalificerer til at købe landbrugsejendommen.

Og det er også diskrimination at YJ-lån kun ydes ved køb af en landbrugsejendom og ikke andre jordbrugsejendomme.

Desværre er det endnu ikke lykkedes Skovforeningen at få ændret disse regler.

SKAT PÅ SKOV

Ejendomsskat

Skovforeningen forsøger at opnå politisk accept af at beregningsgrundlaget for skovenes ejendomsskattebetaling bliver ændret.

Loven siger at den offentlige vurdering skal afspejle værdien i handel ogandel. Det gælder også for skove. Men forskellen mellem skovenes handelspriser og deres driftsøkonomiske værdi stiger konstant.

Og når grundværdien følger ejendomsværdierne, kommer skovenes betaling af ejendomsskat i et stadigt større misforhold til skovenes indtjeningsevne. Det er klart urimeligt.

Derfor har Skovforeningen sammen med Dansk Landbrug i et fælles brev til Ligningsrådet foreslået en ændring af praksis, således at skovenes grundværdier kommer til at afspejle arealernes indtjeningsmæssige potentiale.

Vi vurderer at sådan en ændring ikke vil kræve en lovændring. Og forslaget smitter ikke af på hvad andre erhverv skal betale i ejendomsskat.

Vi har haft foretræde for Ligningsrådet som ikke mener at de kan ændre praksis for grundværdiberegningen uden en politisk tilkendegivelse.

Vi forsøger derfor at få en sådan politisk tilkendegivelse så skovbrugets helt urimelige udvikling i ejendomsskatten kan stoppes.

Vi har også haft foretræde for Folketingets skatteudvalg, men skatteministeren mener ikke at have penge til at imødekomme Skovforeningens ønske.

Vi arbejder videre med sagen som fortsat har topprioritet i Skovforeningen.

Merhugstfradrag

Skovforeningen har forslået et merhugstfradrag, men politikerne har ikke reageret endnu.

Merhugstfradraget faldt bort i 2000 fordi det manglede en lovhjemmel.

Siden har Skovforeningen forsøgt at få etableret en lovhjemmel. Vi har efter skatteministerens ønske lavet en model for et merhugstfradrag som tager højde for det hidtidige fradrags svagheder.

Endnu har ingen politikere taget stilling til modellen.

Fradrag for tilplantning

Skovforeningen har fået præciseret ligningsloven. Nu er der ingen tvivl om at omkostninger til tilplantning kan trækkes fra når der noteres fredskovpligt i matriklen.

En lokal ligningsmyndighed nægtede i 2003 en skovejer fradrag for tilplantning selv om der blev noteret fredskovpligt i matriklen. Ligningsloven kræver nemlig, som et levn fra fortiden, at fredskovspligt skal tinglyses før fradraget gælder.

Skovforeningen bad derfor skatteministeren om at ændre ligningsloven så dens krav og vilkår følger skovlovens bestemmelser.

Skatteministeriet reagerede hurtigt, og formuleringerne ændres i ligningsloven.

INTERNATIONAL SKOVPOLITIK

Betaling for bløde værdier via EU ?

EUs landdistriktsprogram skal revideres i 2006. Skovforeningen arbejder for at skovbruget får bedre muligheder, især gennem betaling for bløde værdier.

Skovforeningen har med ekstern bistand skrevet et forslag til modernisering af EUs landdistriktsprogram.

Programmet bør fremme jordbrugets muligheder for at imødekomme samfundets stigende efterspørgsel på bløde værdier - fx natur, friluftsliv, rent miljø og bygningsbevarelse.

Disse gode formål vil også have gode følger, fx øget beskæftigelse i landdistrikterne og måske øget interesse for at flytte på landet.

Lodsejerne bør derfor have økonomiske incitamenter til at bevare og udvikle de bløde værdier.

Sådan en ordning bør have klare målsætninger og regler for prioritering af projekter. Den skal være ubureaukratisk, og den skal respektere den private ejendomsret.

Betalingen til lodsejerne for bløde værdier er ikke et tilskud, men betaling for en vare på markedsvilkår.

Denne form for betaling for natur-, kultur-, miljø- og friluftsværdier har klare fordele: Samfundet kan få mest værdi for de penge der anvendes, og lodsejerne bliver medspillere i projekterne.

Nogle elementer bør betales én gang for alle, for andre er det relevant at tidsbegrænse aftaleperiodens længde fra nogle få år til fx 20 år.

Midlerne til de ønskede projekter vil i vid udstrækning komme fra omprioriteringer, både i nationale budgetter og i EUs budget. Men nye midler må også komme til i takt med samfundets øgede satsning på de bløde værdier.

Landdistriktsprogrammet bør udelukkende kunne finansiere frivilligt indgåede aftaler og ikke fx ekspropriationer eller fredninger.

Vi forsøger nu at vinde politisk interesse for forslaget, både hos danske og europæiske politikere.

Skovene bør med i en EU-forfatning

Skovforeningen og vore søsterorganisationer forsøger at få EU til at påtage sig en mere aktiv rolle i skovspørgsmål.

EUs skovbrugsstrategi fra 1998 er ved at blive midtvejsevalueret af Kommissionen.

Den har desværre ikke haft den ønskede effekt, nemlig at behandle skovene ud fra en helhedsbetragtning og at koordinere EUs involvering i skovspørgsmål. EU arbejder stadig ud fra en gammel grundtese om at skovpolitik er et nationalt anliggende, og derfor har EU ikke effektive værktøjer til at udvikle og påvirke skovbruget.

EU har således ingen vision for en fremtidig bæredygtig udvikling af sine skove.

Men på masser af områder påvirker og regulerer EU alligevel skovbruget – fx i landdistriktsudvikling, regionalpolitik, handelspolitik, konkurrencepolitik, energipolitik og især miljøpolitik.

Men uden et reelt mandat på skovbrugsområdet kan EU frasige sig ansvaret for en helhedsvurdering for at vurdere konsekvenserne for skovene af forslag inden for de andre politikområder.

Skovforeningen har derfor via vore nordiske og europæiske samarbejder (hhv. NSF og CEPF, se side 28) og sammen med en række andre europæiske organisationer foreslået at skovene og skovbruget inkluderes i den kommende forfatning for EU.

Vi følger de igangværende forhandlinger og håber at skovbruget får en højere prioritering end hidtil.

- På side 28 er opregnet de fire internationale organisationer som Skovforeningen er medlem af.

SKOVBRUG

De overordnede mål for Skovforeningens faglige arbejde er:

- At give medlemmerne bedst mulig rådgivning i konkrete sager om fx jura, økonomi og natur.
- At bidrage til skovbrugets udvikling således at erhvervet bedst muligt kan tilpasse sig og fungere under de aktuelle vilkår - fx de økonomiske, politiske, naturgivne og kulturelle vilkår i Danmark og internationalt.

ANDRE INDTÆGTER END TRÆ

Hvorfor ikke dyrke grundvand eller skovbørnehaver?

Befolkningens efterspørgsel på naturværdier og -oplevelser stiger konstant. Det giver skovbruget mulighed for at udvikle nye indtægter.

Ny markedsinformation til medlemmerne

På medlemsafdelingen af www.skovforeningen.dk har vi etableret en markedsinformation for andre indtægter end træ.

Informationen består af erfaringer og anbefalinger for en række vidt forskellige aktiviteter. Hvor grundlaget er tilstrækkeligt, har vi også forsøgt at vurdere det økonomiske potentiale.

Nye indtægtsområder vil blive behandlet og tilføjet løbende. Foreløbig har vi lagt markedsinformation ud på disse områder:

- **Jagt og vildt**
Se afsnittet nedenfor.
- **Bygninger**
Se afsnittet nedenfor.
- **Rent vand**
Rent grundvand er en begrænset ressource, og samfundet vil betale for at sikre danskerne rent vand. Fx kan vandværker betale skovejere for særlige driftstiltag som beskytter grundvandet. Det er meget grundvand under skove, og det er kun ringe belastet af pesticider og nitrat.
Skovforeningen har kontaktet vandværkerens organisationer for at udvikle samarbejde.
- **Børnehaver i skoven**
Der et voksende marked for at leje faciliteter i skov til børnehaver og andre institutioner.
Markedet vil blive yderligere udviklet hvis skovejere aktivt tilbyder egnede lokaliteter til kommuner og institutioner.
Etablering af skovbørnehaver strækker sig lige fra den "fuldstændige" skovbørnehave til lejlighedsvis brug af et bestemt skovstykke.
- **Orienteringsløb**
Skove er det vigtigste og bedste terræn for orienteringsløb, og her har skovbruget en oplagt mulighed for at skabe indtægter.

- **Aftaler med kommuner om udvidet adgang**
Især i bynære skove med stort publikumspres er nogle kommuner interesseret i aftaler om udvidet adgang for befolkningen. Det kan fx være fladefærdsel eller kortordninger hvor brugeren får ekstra adgangsmuligheder.

Kommuner kan også være interesserede i at etablere større sammenhængende stisystemer eller lave faciliteter som fx skilte, kon-dibaner, bålpladser, sheltere, broer, naturskoler og hundeskove.

- **Ridekort**
En ridekortordning kan både styre rytternes adfærd og give indtægter til skoven. På www.skovforeningen.dk har vi lagt en liste over medlemmer der tilbyder rideordninger.
- **Klatrekort**
Klatring er en sportsgren i fremgang. Teambuildingvirksomheder bruger klatring i kurser og en række friluftssuddannelser og pædagogseminarer tilbyder kurser i træklating.
Træklatrerens foretrukne træ har mange grene på og god udsigt - typisk randtræer. Et klatrekort i stil med ridekortet er en oplagt mulighed for at skabe indtægter af træer som hidtil ikke har været økonomisk værdifulde.
- **Overnatning**
Med en lille indsats, typisk levering af brænde og vand, kan skovejere skabe indtægter på primitive overnatningspladser.

Jagt og vildt

Jagten har stor økonomisk betydning for skovene, og med en lille indsats, fx ekstra faciliteter, bestemte typer bevoksninger og vildtpleje, kan skovejeren hurtigt øge sin jagtlejendtgætt.

Det er samtidig vigtigt at jagt og opdræt udøves på en bæredygtig måde .

- **Opdræt og udsætning af vildt til jagt**
Skovforeningen har sammen med landbruget og jægernes organisationer kortlagt udviklingsbehovet inden for opdræt, udsætning og jagt på fuglevildt.
På baggrund af lovgivning, veterinære forhold, ny forskning og afprøvning samt etiske overvejelser vil organisationerne forstærke

informationen til ejere, ansatte og jægere om muligheder for bedre resultater og bredere almen accept af aktiviteterne.

Vi vil herunder udsende et sæt generelle retningslinier for opdræt og udsætning af fuglevildt til medlemmerne.

- *Problematisk regler for håndtering af vildtkød*
Den reviderede bekendtgørelse om kød af vildt, opdrættet vildt og kaniner trådte i kraft i 2003. Den er en udmøntning af EU-lovgivning på området. De nye regler gør håndteringen af kød af vildt besværlig og kan blive en barriere for udviklingen af dette forretningsområde.

Skovforeningen har undersøgt om bekendtgørelsen stiller strengere krav end EU-direktivet påbyder, men kun på få punkter er dette tilfældet. Vi har også sammenlignet med britisk lovgivnings gennemførelse af direktivet hvor Skotland har lempeligere regler. Skotsk lovgivning tolker direktivet mildere og mangler at gennemføre visse dele fuldt ud.

Umiddelbart forekommer det svært at ændre den danske lovgivning hvor fødevarer sikkerheden bliver prioriteret højt efter befolkningens ønske.

Skovforeningen vil nu undersøge hvilke konsekvenser bekendtgørelsen har haft i det forløbne år og på den baggrund vurdere om der er muligt at justere reglerne.

Bygninger

Der kan være god økonomi i udlejning af beboelseshuse og driftsbygninger. Nu kommer der hjælp til skovejerne.

Skovforeningen har sammen med Tolvmandssektionen og Danske Godser og Herregårde analyseret husudlejning som forretningsområde.

Mange ejere har behov for ideer til anvendelse af overflødig bygninger og for hjælp til bygningsvedligeholdelse, byggesagshåndtering, markedsføring, økonomiskøn, finansiering, jura og administration. På den baggrund har vi beskrevet krav til mulige samarbejdspartnere.

To firmaer har givet kvalificerede og fleksible tilbud. Disse tilbud er blevet præsenteret for foreningernes medlemmer på en temadag 5. maj 2004, og tilbudene vil indgå i foreningernes fortsatte rådgivning til vore medlemmer.

Der er også en række politiske begrænsninger, blandt andet i boligreguleringsloven, som hindrer forbedringer og nybyggeri af boliger på landet.

Vi vil nu søge at styrke den politiske opmærksomhed og få indflydelse på den lovrevision som er i gang. Det er et nyt politisk område for jordbrugsorganisationer hvor interessevaretagelsen for udlejning af boliger på landet hidtil ikke har været prioriteret højt.

CERTIFICERING

PEFC vokser over hele verden

PEFC blev globalt i 2003 og har derfor skiftet navn til Programme for the Endorsement of Forest Certification schemes. Forkortelsen PEFC bruges stadig som det daglige navn for systemet.

Det samlede PEFC-certificerede areal stiger stadigt og er nu over 52.5 mio ha. Det meste af arealet er i Europa.

Både Chile og Australien har sendt deres ordninger til godkendelse, så inden for et år kan der føjes subtropisk skov til PEFCs liste.

PEFC vokser i Danmark

Også i Danmark vokser det PEFC-certificerede areal, og det er nu over 7000 ha.

I foråret 2004 har været yderligere interesse for PEFC-certificering blandt skovejerne, og der ventes flere hektar på listen i løbet af efteråret.

Det er både forventningerne til en bedre virksomhedsstyring og til en bedre afsætning på længere sigt der skaber skovejernes interesse for certificering.

MEDLEMSSERVICE

Råd og vejledning til skovejere

Skovforeningen bliver bedt om hjælp i stort set alle typer sager som en lokal skovadministration kan blive konfronteret med.

Vi kan hjælpe både med skovrelaterede emner og på en lang række andre områder.

I de enkelte sager strækker vores ydelser sig fra gratis telefonisk rådgivning til deltagelse i konkrete sagers løsning på ejendommene. I visse tilfælde indtræder Skovforeningen direkte på ejerens vegne overfor myndighederne, naturligvis i en tæt dialog med ejeren. I andre sager deltager vi som syns- og skønsmand.

Vi opfordrer medlemmerne til at kontakte Skovforeningen så tidligt som muligt i et sagsforløb hvis det kan forudsiges at vores assistance bliver nødvendig senere i forløbet. Måske har vi nogle gode råd allerede på dette tidspunkt.

Medlemsmøder

Skovforeningen har afholdt en række medlemsmøder i det forløbne år:

- 23. september 2003:
Ekskursion til Salten Langsø Skovdistrikt om naturnær skovdrift.
- 11. og 12. november 2003:
Habitatbestemmelserne i den nye skovlov (se side 5).
- 18. marts 2004:
Tendenser i træmarkedet. DSH A/S inviterede Skovforeningens medlemmer (se side 25).
- 5. maj 2004:
Bedre brug af bygninger. Afholdt i samarbejde med Danske Godser og Herregårde samt Tolvmandssektionen (se side 13).

Ekskursionen i 2004 afholdes på Trolleholm Gods i Skåne 7. september. Temaerne bliver kulturlæg, landskab og naturnær skovdrift.

Forsikringstilbud

Skovforeningen undersøger løbende mulighederne for brancheaftaler til gavn for medlemmerne.

- *Produktansvarsforsikringen dækker nu alle skovens produkter*
Medlemmer i Skovforeningen får en endnu bedre produktansvarsforsikring. Codan har udvidet Skovforeningens kollektive produktansvarsforsikring så alle skovens produkter nu er dækket – herunder rundt eller groft forarbejdet træ, juletræer og pyntegrønt, vildt, urter, svampe, bær og dyrefoder.
- *Kreditforsikringen stopper*
Skovforeningen og Hermes Kreditforsikring har desværre måttet stoppe samarbejdet om en kollektiv kreditforsikring. For få skovdistrikter brugte ordningen i dens toårige levetid.
- *Måske forsikring imod skader fra kronvildt, råger, gæs og svaner*
Skovforeningen undersøger sammen med landbrugets organisationer og forsikringsmæglerfirmaet AON mulighederne for en forsikringsordning for skader fra kronvildt, gæs og svaner.
Vildtforvaltningsrådet har konstateret et stigende problem med kronvildtskader i jordbruget. En eventuel handlingsplan for kronvildt skal derfor medfølges af en eller anden form for erstatningsordning.
En mulighed kunne være en forsikring. Den skulle i givet fald være landsdækkende og også omfatte skader forårsaget af råger, gæs og svaner som også er et stigende problem i landbruget.

Nemmere regnskabsskemaer

Skovforeningen har i foråret 2004 udsendt spørgeskemaer til alle medlemmer om regnskabstallene for 2003. Skemaet er forenklet kraftigt for at lette skovdistrikternes byrde med indberetningen.

Det er vigtigt at så mange skovejendomme som muligt deltager. Dermed kan Skovforeningen bedst muligt dokumentere skovbrugets økonomi overfor fx politikere og presse.

Hovedresultaterne fra den nye oversigt vil blive fremlagt på generalforsamlingen 9. juni 2004.

INFORMATION

De overordnede mål for Skovforeningens informationsarbejde er:

- At formidle faglig viden og debat om skovbrug til erhvervets praktikere
- At øge omverdenens forståelse for og værdsættelse af dansk skovbrug og af træ som råstof.
- At holde medlemmerne velorienterede om Skovforeningens arbejde

PRESSE

Den store dårlige historie

Skovbrugets elendige økonomi har fået bred presseomtale i det forløbne år, og store dele af befolkningen synes klar over at det står galt til.

Skovforeningen er tilfreds med presseomtalen, selv når overskrifterne går til yderligheder.

Både i tv, radio og dagspresse har skovbrugets katastrofale økonomi vakt interesse – og næsten altid med vinklen ”hvad betyder de private skoves krise for den almindelige befolkning?”.

Skovforeningens svar er også trængt igennem, og ingen har sagt os imod: Mulighederne for en naturnær, omhyggelig og skånsom skovdrift forsvinder, blandt andet fordi skovens personale stort set er sparet væk.

Denne vurdering førte på Jyllandspostens forside den 2. marts til overskriften ”Rovdrift på danske skove”, og det blev anledningen til endnu en længerevarende presserunde om skovbrugets økonomi (forløbet er beskrevet i Skoven 3/04).

Skovforeningens budskab er netop at skovens dårlige økonomi ikke kun er et problem for skov ejerne, men for hele samfundet. At det så kan se brutalt ud når avisen vælger en overskrift som ”Rovdrift på skovene” – det er vilkårene når man udtaler sig til pressen.

Nogle skovejere er bekymrede for om denne presseomtale vil kunne fremprovokere nye restriktioner i skovdriften når nu Skovforeningen selv peger på problemer for naturen. Men det mener vi ikke vil ske.

Politikerne forstår godt at de problemer vi peger ikke kan løses med regler: Det er kvaliteten i det daglige arbejde, der daler på grund af pengemangel, travlhed samt tabt viden og erfaring.

De problemer kan hverken løses med påbud eller forbud. De kan kun løses gennem en bedre økonomi for skovene.

Politikerne ved også godt at det hænger sådan sammen. Om de vil gøre noget ved det, afhænger af om de vurderer at deres vælgere mener at der bør gøres noget ved det. Og netop den brede presseomtale gør store dele af den danske befolkning opmærksom på hvor galt det står til i skovene.

Derfor er Skovforeningen glad for at pressen skriver om skovens katastrofale økonomi og om de negative konsekvenser for naturen. Også selv om aviserne giver det brutale overskrifter.

De gode historier

Skovbruget har lettere ved at få sine gode historier i pressen end mange andre erhverv - fordi alle danskere kender og elsker skoven.

Et godt eksempel er Skovens Dag (se side 18) hvor skovbruget altid får en stor og god presseomtale. Det giver også den enkelte skovejere en stor chance for at blive synlig i lokalsamfundet og få formidlet sine budskaber.

God presseomtale kommer dog sjældent af sig selv, men forudsætter et initiativ fra den enkelte skovejere. Skovforeningen hjælper medlemmerne med at fortælle de gode historier så de fænger i pressen – både på Skovens Dag og resten af året.

SKOVEN I SKOLEN

Skoven i Skolen er blevet kendt og godt modtaget i skolerne. Projektets fremtid er fortsat uafklaret.

Skoven i Skolen har nu lagt undervisningsmaterialer om skov og træ for alle grundskolens fag og klassetrin ud på www.skoven-i-skolen.dk.

Nu er vi i gang med to nye projekter:

- **Børn og Træer – Plant og Lær**
Ideen i Børn og Træer er at eleverne planter et træ i 1. klasse, følger det til 7. klasse og undervejs lærer om skov og træ. Vi skriver på en omfattende lærervejledning og et elevhæfte, og begge dele ventes at udkomme i foråret 2005.
- **Truede træer og buske i Danmark**
Sammen med Statskovenes Planteavlsstation udvikler vi et tværfagligt materiale for gymnasierne om truede træer og buske i Danmark. Materialet vil også blive udgivet på www.skoven-i-skolen.dk. Gymnasier er en ny målgruppe for Skoven i Skolen.

Udeskole er det nye columbusæg

Både forskningsresultater og skolernes egne erfaringer peger på at børn bliver klogere, sundere og gladere ved at blive undervist regelmæssigt i naturen og udenfor klasseværelset i det hele taget.

Det kaldes udeskole - og skolernes efterspørgsel på ideer og materialer til denne form for undervisning har vokset sig enorm på kort tid.

Skoven i Skolen mener at have et af de bedste tilbud til skolerne i Danmark om udeskole, og vi arbejder på at fremme ideen yderligere. Blandt andet har vi sammen med Københavns Kommune udgivet "Slip dem ud – en vejledning om udeskole og naturklasser". Og på www.skoven-i-skolen.dk er samlet beskrivelser af naturklasser og udeskoler til inspiration.

Stigende behov for skoleskove

Med Skoven i Skolens stigende succes ventes behovet for skoleskove at stige.

Skovforeningen opfordrer skovejere til at tage godt imod skoler der ønsker en skoleskov – og til at stille skoleskove gratis til rådighed for børnene. En skoleskov er et skovområde på 3–5 hektar som en skovejere låner til en lokal skole.

Fakta om Skoven i Skolen

Skoven i Skolen er et samarbejde mellem Skovforeningen, Friluftsrådet, Skov- og Naturstyrelsen, Undervisningsministeriet og Træ Er Miljø.

Projektets formål er at igangsætte en langsigtet opbygning af viden om skov og træ i den danske befolkning gennem grundskolen.

Det meste af arbejdet udføres af Skovforeningen hvor projektets sekretariat ligger.

Projektet er finansieret af fonde og offentlige midler.

Gratis materialer for alle klassetrin og fag

Den grundlæggende udvikling af undervisningsforløb til www.skoven-i-skolen.dk blev afsluttet i 2003. Materialerne bliver suppleret og udbygget konstant. Der ligger i øjeblikket:

- 150 undervisningsforløb for alle klassetrin og fag i grundskolen. Alle forløb bygger på udeundervisning i skoven og på trævirksomheder.
- 100 ideer til aktiviteter i skoven og med træ - for børn, forældre, lærere, skovbrugere m.fl.
- 80 artikler om skov, træer, dyr, planter, skovbrug mm. for børn fra 4. klasse.
- 100 foto af skov, træer, dyr, planter, skovbrug, træprodukter i Fotobasen. Fotografierne kan frit benyttes i undervisningen.
- Netværk til skove, skoleskove, kontaktlærere, naturklasser, naturvejledere, udstyr m.m.

Virker Skoven i Skolen ?

Med Skoven i Skolen kan lærerne selv undervise i skoven og træbranchen. Materialer og ideer ligger på Internettet så læreren selv kan beslutte hvor, hvornår og hvordan han vil bruge dem. Derfor er det umuligt at måle hvor mange børn der bliver undervist i og om skov og træ. Men der er mange indikationer på at projektet virker:

- Trafikken på www.skoven-i-skolen.dk stiger støt: I 2004 er der i gennemsnit 430 brugere på siden om dagen.
- Stadig flere abonnenter på Skoven i Skolens elektroniske nyhedsbrev: 4130 modtagere, især skoler, var der i marts 2004.
- Kontaktskoler: I marts 2004 har vi 165 kontaktlærere på 165 skoler.
- Kurser: Et stort netværk af naturvejledere afholder Skoven i Skolen-kurser for lærerne: 110 kurser for i alt 2000 lærere i de seneste to år.

TRÆ ER MILJØ

Træ Er Miljø's videnssamling på www.trae.dk bliver nu opdateret.

Træ Er Miljø er træbranchens fælles informationsprojekt. Skovforeningen spiller en central rolle i samarbejdet, blandt andet i redaktionen af projektets hjemmeside www.trae.dk.

www.trae.dk er den førende hjemmeside i formidling af viden om træ. Nyhedsbrevet har nu over 4300 abonnenter, og på hjemmesiden ligger over 100 "Viden om træ"-artikler og næsten 250 træ- og skovnyheder. Viden om hvor og hvordan træ bruges bedst muligt er vigtig for at øge brugen af træ.

Sidste nye viden på trae.dk er 18 artikler om job med træ. Træ Er Miljø har undersøgt uddannelser med træ for at kortlægge hvordan man kan påvirke kommende ungdomsgenerationer til at vælge træ som fremtidig beskæftigelse. Dele af træindustrien har alvorlige rekrutteringsproblemer.

Træ Er Miljø's kommende aktiviteter bliver:

- *Opdatering af videnssamlingen*
I 2004 og 2005 opdateres samlingen af "Viden om træ"-artikler på trae.dk. Opdateringen skal sikre fortsat troværdighed og relevans af artiklerne.
- *Barrierer for brug af træ*
Der forberedes en temakampagne der skal afklare hvilke faktorer – lovgivningsmæssige, holdningsmæssige og vanemæssige – der kan virke som barrierer for øget brug af træ.

AKTIVITETSBASERET FORMIDLING

Arrangementer i private skove

Skovforeningens naturvejleder har i 2003 afholdt 28 arrangementer i private skove med ca. 1870 deltagere.

Også i 2004 afholdes arrangementer, primært ture for skoler, lærerkurser og offentlige arrangementer.

Skovforeningens naturvejleder hjælper og deltager hos private skove som ønsker at afholde arrangementer.

Naturvejledning

Skovforeningen har søgt Friluftsrådet om yderligere 3 års løntilskud til naturvejledningen.

Formålet i 2005-2007 bliver at udvikle og fremme aktivitetsbaseret formidling om skov og træ i private skove som tidligere har haft ingen eller kun meget lidt naturvejledning.

Det skal ske dels gennem samarbejde med konkrete skovdistrikter, dels ved at sprede erfaringerne fra dette projekt til andre formidlere og skovejere.

Skovens Dag

På Skovens Dag 2004 (afholdt 2. maj) deltog over 34.000 mennesker, heraf cirka 8.000 i de 45 private og kommunale skove som deltog.

Det var 10. gang de danske skovejere, Skov- og Naturstyrelsen og Skovforeningen afholdt Skovens Dag. Temaet denne gang var sundhed og livskvalitet.

Til dagen blev udgivet et hæfte med inspiration til at få mere ud af skovturen – for næsten alle aldersgrupper og interesser (se side 20).

Reportager fra Skovens Dag bringes i Skoven 6/7 2004.

WWW.SKOVFORENINGEN.DK

Skovforeningens hjemmeside har nu mere end 600 besøg om dagen.

Både den åbne afdeling og medlemsafdelingen er blevet udvidet.

Det er fortsat informationer om træmarkedet og brændeinformationer der trækker besøgende til www.skovforeningen.dk.

- **Ridning på den åbne afdeling**

Der er nu etableret en liste over skovejere der sælger eller overvejer at sælge ridekort. På den måde styrker Skovforeningen markedsføringen af medlemmernes aktiviteter. Alle medlemmer kan optages på listen.

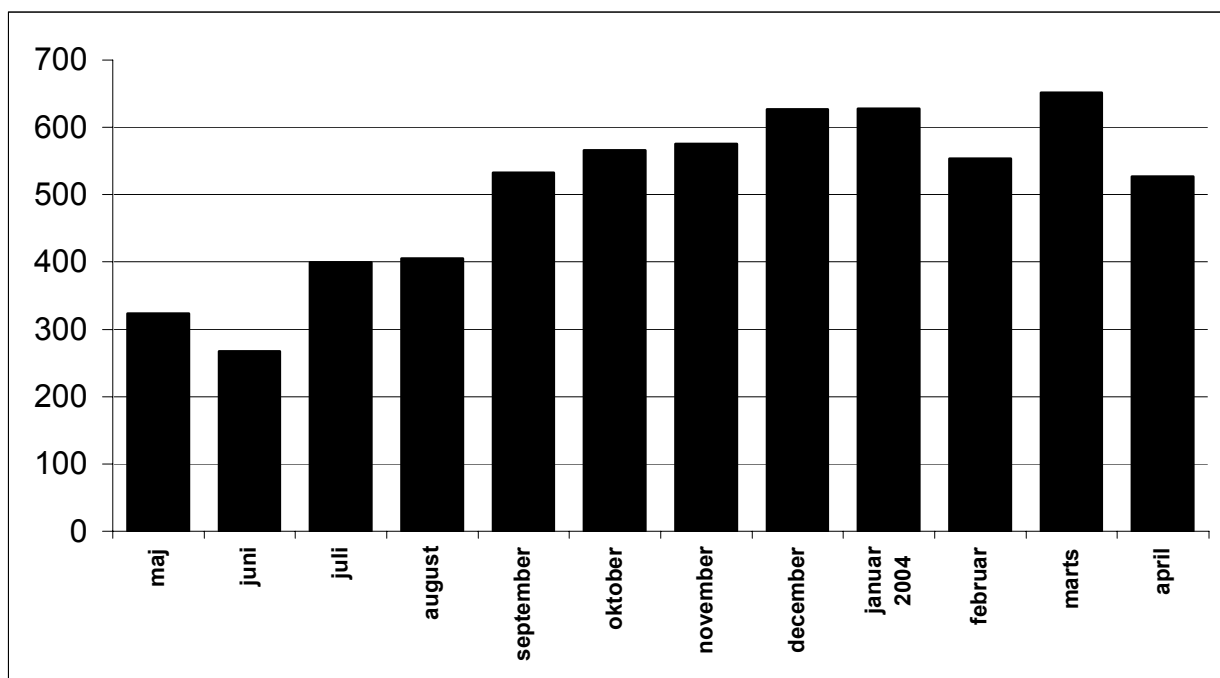
Den tilsvarende liste over medlemmer der sælger brænde er fortsat en af de mest besøgte sider overhovedet på www.skovforeningen.dk.

- **Medlemsafdelingen**

På medlemsafdelingen er det prisstatistikken der trækker besøg til sig.

Som noget nyt formidles nu også markedsinformation om andre indtægter end træ (se side 12). Der ligger foreløbig masser af viden og gode råd om jagt, husudlejning, grundvand, aftaler med kommuner, ridning, skovbørnehaver, orienteringsløb, overnatning og klatring.

Arbejdet fortsætter med flere nye indtægtsområder.

Det gennemsnitlige daglige besøgstal på www.skovforeningen.dk fra maj 2003 til april 2004
Besøgstallet er steget fra ca. 350 (maj 2002-april 2003) til ca. 500.
I år 2004 har besøgstallet været over 600 om dagen.

TIDSSKRIFTER

Skoven og Skoven-Nyt

Portostøtten til tidsskrifter er bortfaldet. Det har øget omkostningerne og medført tilpasninger af bladdriften.

I finansloven for 2004 fjernede Regeringen statens tilskud til porto for fagblade og tidsskrifter. Denne ordning har eksisteret siden 1849 og omfattede til sidst cirka 4.800 tidsskrifter.

Staten sparer 188 mio. kr, mens tidsskrifterne får merudgifter på over 500 mio. kr da de politisk fastsatte takster samtidig bortfalder. Forligspartierne ventede at private distributører ville konkurrere med PostDanmark så portoen ikke ville stige mere end svarende til bortfaldet af portostøtten. Men det skete ikke, blandt andet fordi fristen til at etablere nye private ordninger har været for kort.

Skovens redaktion har sammen med fire andre tidsskrifter haft foretræde for Folketingets Trafikudvalg for at gøre opmærksom på konsekvenserne for tidsskrifterne. Dagen før foretrædet blev der imidlertid indgået forlig på området.

Konsekvenserne for Skoven er øgede omkostninger på cirka 140.000 kr og for Skoven-Nyt på cirka 200.000 kr på årsbasis. Omlægningen trådte i kraft 1. marts 2004.

For at kompensere for de øgede omkostninger er bladdriften blevet tilpasset: Priserne på annoncer og abonnementer er øget (ud over den normale årlige regulering), sidetallet er reduceret, der købes færre artikler fra journalister og der er indgået en økonomisk bedre aftale med trykkeriet.

DST (Dansk Skovbrugs Tidsskrift)

DST har i 2003 bragt 3 større artikler.

- En opgørelse af træbrændselsressourcer fra danske skove.
- En fotoguide til snørkeltræ, dvs. ved med øje-, vimmer- og masurdannelse. Snørkeltræ giver muligheder for specialprodukter til høje priser. Der har været stor interesse for emnet – hæftet kom i ekstraoplag som hurtigt blev udsolgt.
- En økonomisk vurdering af konvertering til naturnær skovdrift.

PUBLIKATIONER

Vandretursfoldere

Moderniseringen af vandretursfolderne fortsætter med større kort, en tekst som er lettere at overskue og farvelagt forside.

I 2003 er der udgivet nye foldere efter denne model for Langesø, Krengerup og Corselitze.

Folderne distribueres lokalt gennem biblioteker, turistkontorer mv. og kan ses på Skovforeningens hjemmeside. Folderne er finansieret ved tilskud fra Skov- og Naturstyrelsen og uddeles gratis.

Voksenbog til Skovens Dag

I forbindelse med Skovens Dag 2004 har Skov- og Naturstyrelsen og Skovforeningen udgivet bogen "Alt om Skoven".

Bogen giver ideer til aktiviteter i skoven. Der er ideer for stort set alle skovgæster som ønsker en endnu bedre oplevelse i skoven end normalt.

Samtidig får læseren viden om skov. Man kan blandt andet læse om farlige dyr, skoven om natten, færdsel i skoven, træer, urter og svampe.

Bogen er gratis og fås i Skovforeningen.

TRÆ- MARKEDET

Det overordnede mål for Skovforeningens markedsarbejde er at give medlemmerne mulighed for den bedst mulige afsætning af deres træ.

LØVTRÆ

Danmark

Markedet for løvtræ nåede i 2003/2004 et absolut lavpunkt, både på pris og mængde. Flere skovdistrikter har derfor haft en meget begrænset hugst af især bøg.

Bøg

Bøg er fortsat under pres. Et gennemsnitligt parti kævler bliver handlet til ca. 650 kr/m³, og en A-kævle med dimension >50 cm bliver handlet i omegnen af 1.200 kr/m³. Dette prisniveau har været relativt stabilt i løbet af året, dog med et pres fra nogle opkøbere om yderligere reduktioner.

Efterspørgslen på bøg har generelt igennem hele perioden været lav, men hen imod foråret er der tegn på øget aktivitet. Det mærkes bl.a. på nogle af savværkerne som har en større ordreholdning.

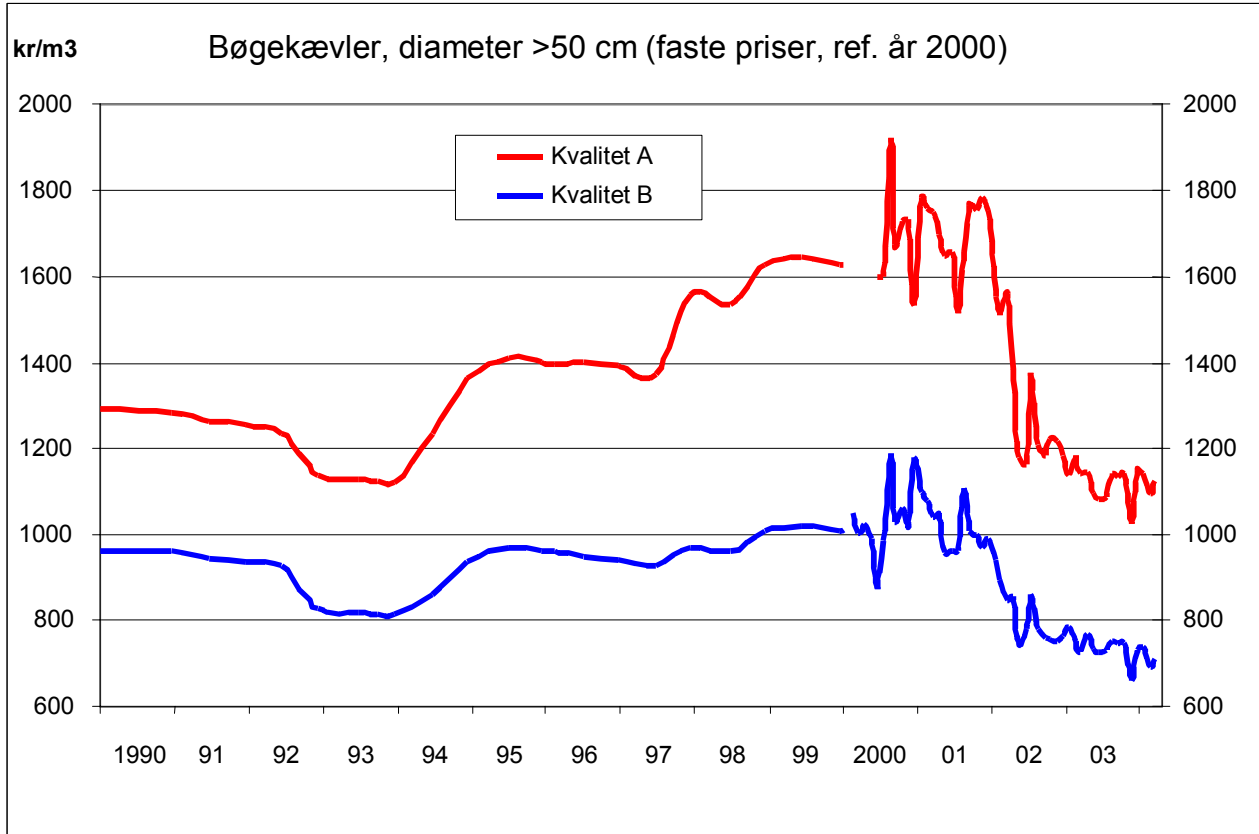
De generelle forventninger til prisudviklingen på bøg er en stabil udvikling omkring det nuværende niveau, men med forventning om afsætning

af mere træ. Herunder er der tegn på at lagrene af råtræ i Kina igen er lave efter stormen i slutningen af 1999.

De største forhindringer for bedre bølgepriser er:

- Den meget lave dollarkurs i forhold til euro. Flere af de asiatiske valutaer følger dollarens udvikling. Det indebærer at europæiske varer mister stor konkurrencekraft ved oversøisk eksport.
- Et stort udbud af bøg i hele Europa i forhold til efterspørgslen.
- Moden. Der er tendens til fokusering på lidt mørkere træarter.

Prisen for de gode bøgekævler i store dimensioner er i reale priser på det laveste niveau i 15 år. Siden 2001 har det betydet et prisfald på op til 40%. Markedsudviklingen har indeholdt en større andel af B/C kvaliteter som modsvarer det lave prisniveau.

Vejledende priser indtil januar 2000. Derefter Skovforeningens prisstatistik.

Eg, ask og ær

Efterspørgslen på egekævler har været rimelig god og prisen har holdt sit niveau. Der er dog fortsat et svagt marked for kævler af ringere kvalitet samt gulvtræ.

Markedet for ask har i den forgangne sæson fortsat været præget af en begrænset efterspørgsel på hjemmemarkedet.

Ær er fortsat efterspurgt til gode priser, men skovenes udbud er relativt begrænset.

Gulvtræ

Markedet for gulvtræ har i 2003/2004 været meget ringe. Det skyldes dels udviklingen hos Junckers Industrier, samt vanskelige markedsvilkår hos bl.a. de svenske gulvfabrikanter.

En stor del af det træ, som kvalitetsmæssigt er egnet til gulvproduktion havner derfor i brændestakken i stedet for. Flere steder i landet er det samtidig lykkedes skovene at øge brændepriisen med 5-10 kr. pr. rm. Balancen i brændemarkedet afhænger især af prisen på importeret brænde, som igennem længere tid er handlet til uændrede priser.

Junckers Industrier

Den 12. november 2003 meddelte Junckers Industrier A/S betalingsstandsning. Det medførte stor usikkerhed i månedsvi om den fremtidige produktion på fabrikken i Køge.

På Junckers generalforsamling den 30. marts 2004 accepterede de hidtidige aktionærer at Junckers blev solgt til investeringsselskabet Axcel. Med det nye ejerskab er produktionen af trægulve sikret i Køge for en tid.

Der er dog malurt i bægeret: Den ene sav er blevet standset, og Junckers er derfor ikke i øjeblikket i stand til at oparbejde råtræ i store dimensioner.

Udlandet

Tyskland

Den tyske hugst af bøg er betydeligt mindre end normalt. På de tyske auktioner for råtræ er der i løbet af skovnings sæsonen blevet handlet til samme priser som året før. De tyske savværker oplever samme markedsproblemer som i Danmark. Eksportaktiviteten af både kævler og planker er dog relativt høj, men til lave priser.

Der er tendens til at bøgemarkedet er mere trægt i den sydlige del af Tyskland, hvorimod der på det seneste er svage positive tegn på en stigende efterspørgsel på bøgemarkedet i den nordlige og østlige del af landet.

Frankrig

Det franske råtræmarked er efterhånden stabiliseret efter de sidste par års vejrmæssige ekstremer med storm, tørke og skovbrande.

Prisudviklingen for bøg har været sammenlignelig med resten af Vesteuropa.

Godt egemarked i Europa generelt

Som det er tilfældet i Danmark oplever hele Europa et godt marked for egekævler. De svenske opkøbere, som tidligere har handlet en del i Danmark, er imidlertid blevet mere opmærksomme på muligheder for at handle billigt i de østeuropæiske lande.

Nordamerika

Ifølge statistik fra den nordamerikanske udenrigshandel er eksporten af løvtræ fra USA faldet betydeligt i 2003. Den negative udvikling gælder både på det asiatiske marked og i flere af de europæiske lande.

Det var ellers frygtet at amerikansk løvtræ skulle vinde betydelige markedsandele med den lave dollarkurs. Men et relativt lavt skovningsniveau, stor indenlandsk efterspørgsel og høje fragtrater har betydet at der er eksporteret en mindre andel af løvtræhugsten end forventet.

Nye markeder

Flere danske råtræ-eksportører arbejder med at finde nye eksportmarkeder for dansk bøg bl.a. i Mellemosten. Der skal dog næppe knyttes store forventninger om markant højere priser som følge af eksport til disse markeder, da den videre forarbejdning hovedsagelig er fokuseret på råvarer af lav kvalitet/pris.

NÅLETRÆ

Danmark

Vandlagrene fra stormen i 1999 påvirker fortsat markedet for nåletræ.

I foråret 2004 var der stadig ca. 120.000 m³ i danske vandlagre. De tyske vandlagre er ved at være oparbejdet, hvorimod der i Frankrig fortsat er træ på vandlager efter stormen. De danske vandlagre med statsskovenes træ skal være oparbejdet inden 1. august 2005.

Ifølge Skovforeningens prisstatistik er der kun en lille variation i prisen for uafkortet rødgran. Niveauet har i det seneste år har været relativt uændret.

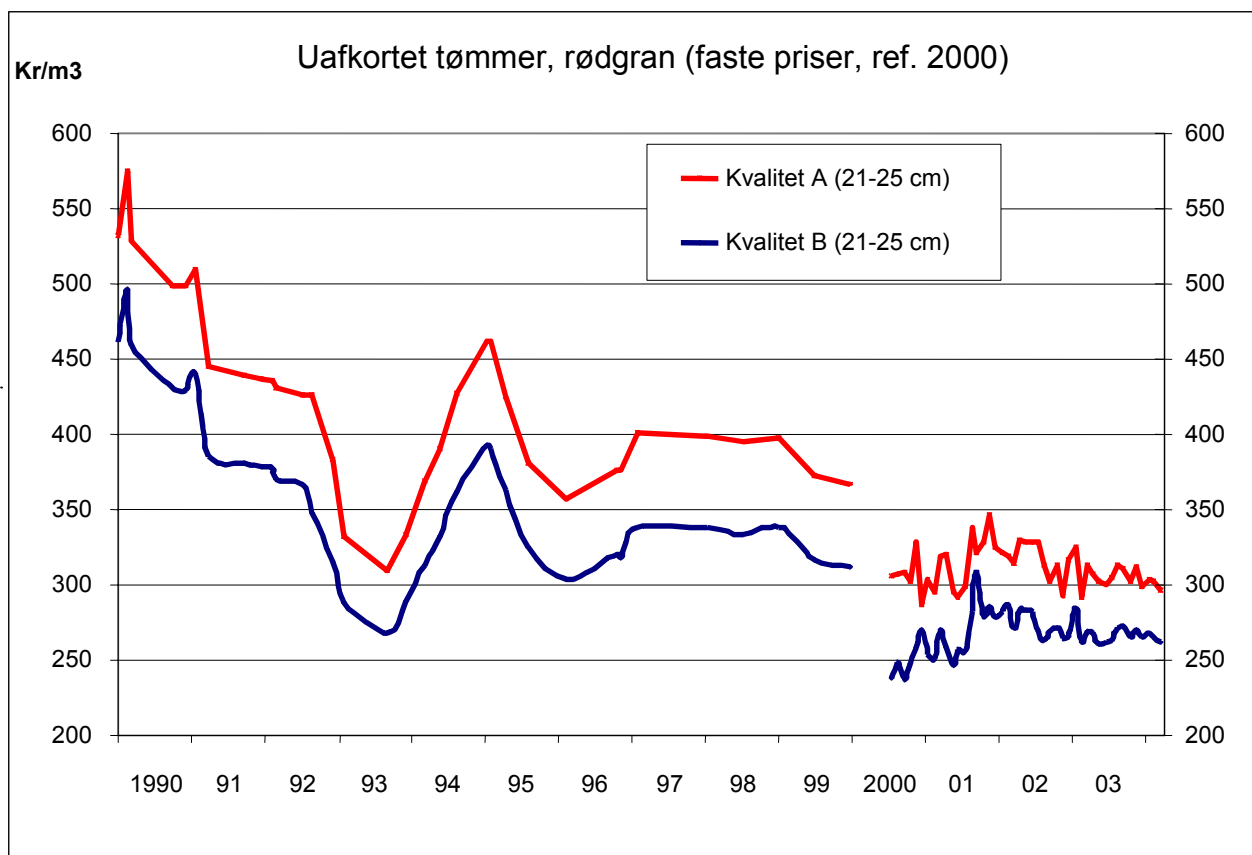
For rødgran B, 21-25 cm er gennemsnitsprisen 285-290 kr/m³. Oparbejdningen af vandlagrene mindsker efterspørgslen på friskskovet træ. Af-sætningsmulighederne for skovene har således været betydeligt under det normale.

Tømmer i små dimensioner har været bedre efterspurgt med små prisstigninger til følge.

Forventningerne til markedet for uafkortede effekter af rødgran på kort sigt er fortsatte stabile priser, men efterspørgslen kan lokalt være meget begrænset.

Markedet for andre nåletræarter, fx ædelgran og sitkagran, er generelt ringere end for rødgran. Savværkernes første valg er som regel rødgran og så længe der et stort udbud heraf vil der være lav efterspørgsel på andre arter.

Efterspørgslen på de røde træarter af god tømmerkvalitet synes imidlertid at være lidt i bedring.

Vejledende priser indtil januar 2000. Derefter Skovforeningens prisstatistik.

DANSKE SKOVES HANDELSKONTOR A/S

Afsætningen af *korttømmer* er generelt god. Emballageværkerne anvender en stigende andel af korttømmer. Eksportmarkederne i både Tyskland og Sverige er i stand til at aftage store volumener. Men generelt forventes ikke stigende priser på korttømmereffekter på kort sigt.

Afsætningen af *emballagetræ* forløber problemfrit. Udbuddet afhænger blandt andet af skovningsaktiviteten på de sekundære arter af nåletræ, fx nobilis og alm. ædelgran, samt af aflægningen af uafkortet tømmer af rødgran. Der er dog risiko for at barkbiller i foråret 2004 vil øge udbuddet af emballagetræ betydeligt i både Danmark og Centraleuropa.

Afsætningen af *cellulosetræ* er reduceret betydeligt i mængde efter udbygningen af den biomassebaserede energiproduktion. Prisen er steget lidt i løbet af året. Desuden er det i foråret 2004 igen muligt at sælge blandet nål til cellulose.

Der er en god efterspørgsel på *flis og energitræ* over hele landet. Forbruget af energitræ stiger, men der er stor konkurrence om markedsandele blandt aktørerne på flismarkedet. Import af flis til danske havne indebærer at prisniveauet i visse tilfælde er faldet.

Udlandet

Produktionen i den skandinaviske træindustri var høj i 2003. Hugstniveauet var også højt. Både i Sverige og Finland er man ved at nå grænsen for den maksimale bæredygtige hugst, og cellulose- og papirindustrien er stærkt afhængige af import af træ fra Rusland.

I de seneste år har de skandinaviske træindustrier desuden investeret stort i Baltikum og Rusland. Det er især savværkskapacitet som er udbygget bl.a. med det formål at skaffe tilstrækkelig flis og savsmuld til den hjemlige celluloseindustri.

Generelt set er der et overudbud af trælast i Europa. Dels fordi savværker udnytter en stor del af deres kapacitet, også i Centraleuropa. Dels fordi eksport af trælast fra Europa er hæmmet af valutaudviklingen.

Grantømmer er i Sverige handlet til svagt stigende priser siden efteråret. På det tyske marked faldt prisen 2-3 euro pr. m³ efter nytår. Årsagen er blandt andet et overudbud af færdigvarer.

Den nye cellulosefabrik ved Stendal i Nordøst-tyskland planlægger at begynde produktion ultimo 2004, men allerede nu købes råtræ. Prisen på cellulosetræ i det nordtyske område er derfor steget betydeligt det seneste halve år. Fabrikken skal efter planen anvende over 2 mio. m³ råtræ årligt.

Skovforeningens handelsselskab Danske Skoves Handelskontor A/S klarer sig relativt godt – og vil være skovejernes foretrukne handelspartner.

Der er nogle klare tendenser i træhandelen:

- Der bliver færre og større aktører i branchen.
- Skovejerne har brug for maksimal betalings-sikkerhed for deres træ.

Derfor er strategien for Danske Skoves Handelskontor A/S at opnå større markedsandel og større omsætning - både for løvtræ og nåletræ, og både på hjemme- og eksportmarkederne.

Dette skal ske med en fortsat lønsom drift på forretningsmæssige vilkår.

Overfor skovejerne ønsker DSH at være den foretrukne handelspartner på dette grundlag:

- DSH køber en bred vifte af skovprodukter - både løvtræ, nåletræ og andre produkter.
- DSH betaler attraktive priser.
- DSH tilbyder maksimal betalings- og leveringssikkerhed til leverandører og kunder.

At selskabet er stærkt på alle disse tre punkter skyldes den dybe markedsindsigt i kraft af mange års erfaring og en kompetent medarbejderstab der er i stand til at finde og udvikle nye afsætningsmuligheder.

DSH ejes 100 % af Skovforeningen.

Træmarkedsmøde i Sorø

Handelskontoret afholdt i marts 2004 et møde for Skovforeningens skovejende medlemmer om tendenser i træmarkedet. Seks indlægsholdere præsenterede deres syn på af træmarkedet, herunder på fremtidens anvendelse af træ i byggeriet og industrien.

Det overordnede indtryk var at forbruget af træ stiger, og det vil sandsynligvis smitte af på afsætningen af træ fra de danske skove.

Mødet havde 115 deltagere.

DANSK SKOV- FORENING

De overordnede mål for Skovforeningens egen udvikling er:

- At give medlemmerne de bedst mulige resultater ud fra Skovforeningens givne ressourcer.
- At opretholde en effektiv organisation der kan levere stærke og sammenhængende resultater både når det gælder politik, skovbrugsfagets udvikling, information og markedet for skovprodukter.

SKOVFORENINGENS INDTÆGTER

Skovforeningen indtægter var i 2003:

- Kontingent fra skovejende medl. 3,0 mio.
- Andre kontingenter 0,9 mio.
- Konsulentydelse 2,1 mio.
- Tidsskrifter (annoncer + abonnenter) 1,9 mio.
- Husudlejning mm. 1,4 mio.

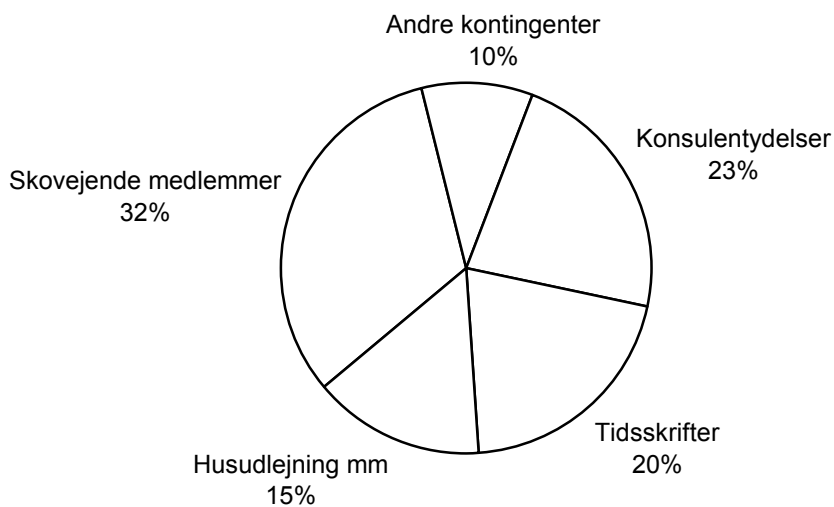
I alt 9,3 mio

Den største del af Skovforeningens indtægter er enten øremærkede til konkrete formål (fx konsulentydelse) eller bundet til medfølgende udgifter (fx tidsskrifter og husudlejning).

Skovforeningens frie midler er derfor kun de 3,0 millioner kr fra skovejende medlemmer. Beløbet anvendes til Skovforeningens politiske og faglige arbejde for skovbruget.

Derimod er størstedelen af Skovforeningens informationsarbejde finansieret af andre indtægter, især fra tidsskrifter og konsulentydelse.

Skovforeningen har til projekter nævnt i denne årsberetning modtaget bidrag fra Aage V. Jensens fonde, tipsmidler til friluftslivet, Skov- og Naturstyrelsen, Carlsen-Langes Legatstiftelse, Søren Christensens Velgørenhedsfond, Sorø Akademis Stiftelse og Vemmetofte Kloster.

Medlemmer

Skovforeningens skovejende medlemmer var pr. 3. maj 2004 tilsammen noteret for 147.432 hektar. Det er et fald på knap 700 hektar det seneste år. Frafaldet skyldes primært medlemmers salg af skov.

Det er nødvendigt for Skovforeningen at opretholde og helst øge medlemsgrundlaget for at kunne sikre vore politiske aktiviteter og dermed skabe politiske resultater for skovbruget.

Derfor er det vigtigt at de nuværende medlemmer hjælper med at hverve skovejerkolleger som medlemmer til Skovforeningen. Både til deres eget og til hele skovbrugets bedste.

Medlemmer kan henvende sig til Skovforeningen og få oplyst hvem der er medlem.

SKOVFORENINGENS ORGANISERING

Handelsudvalget og skovkredsene

Handelsudvalgets hovedopgave er at orientere om markedssituationen og behandle aktuelle markedspolitiske emner. I det forløbne år har udvalget holdt 3 møder.

Skovforeningens medlemmer er tilknyttet en af 5 skovkredse som hver er repræsenteret med sin formand i Handelsudvalget.

I løbet af året har der været 2-4 møder i hver skovkreds. Flere kredse har også haft ekskursioner eller eksterne deltagere tilknyttet møderne.

Eksterne råd og udvalg

Skovforeningen er repræsenteret i:

- cirka 65 råd og udvalg i Danmark
- 6 råd og udvalg i Norden
- 4 råd og udvalg i resten af Europa.

Godt 2/3 af Skovforeningens repræsentanter i disse råd og udvalg er medlemmer af Skovforeningen. Det er især bestyrelsens medlemmer der påtager sig disse opgaver.

Den sidste 1/3 af Skovforeningens repræsentanter er medarbejdere.

Internationalt samarbejde

Skovforeningen er medlem af 4 internationale organisationer:

- NSF – de nordiske skovejeres forening. En politisk organisation der blandt andet har en fastansat repræsentant i Bruxelles.
- NSU – Nordisk Skovunion. En faglig forening hvor også andre repræsentanter for dansk skovbrug deltager.
- CEPF – de europæiske skovejeres forening. En politisk organisation der blandt andet har en fastansat repræsentant i Bruxelles.
- IFFA – International Family Forestry Alliance. Et netværk der varetager de små skovejeres politiske interesser. IFFA var i 2003 blandt andet repræsenteret på FNs skovforum i Genève og på verdensskovkongressen i Quebec. Alliancen står stærkt i Europa og i Nordamerika, og visionen er at gøre IFFA global. IFFA har hverken medlemskontingent eller sekretariat, men der arbejdes på at formalisere organisationen.

STRATEGI

Skovforeningen kører et løbende strategiarbejde. Der er udpeget fire områder hvor der formuleres målsætninger og konkrete planer:

- *Skovejernes behov*
Skovejernes behov skal afklares så nøjagtigt at Skovforeningen kan udvikle netop de tilbud som ejerne har brug for. Det gælder både for nuværende og for kommende medlemmer.
- *Omverdenens ønsker til skovene*
....bliver analyseret. Det gælder både de aktuelle ønsker og de forventede ønsker om 10 år.

- *Samarbejde med andre organisationer*
Der er allerede et tæt samarbejde med jordbrugets øvrige organisationer for at udnytte synergieffekter og undgå dobbeltarbejde. Vi søger at udvikle mulighederne yderligere.
- *Image (både Skovforeningens og skovejernes)*
Det bliver analyseret hvad Skovforeningen kan og bør gøre for at sikre sig det bedst mulige image for sig selv og for skovejernerne overfor de relevante målgrupper.

Strategiarbejdet vil medføre løbende tilpasninger af Skovforeningens arbejde og prioriteringer.